

S M E R N I C A

Ústavu experimentálnej fyziky SAV pre doktorandské štúdium

Článok 1

Úvod

1. Základné ustanovenia smernice sú určené pre doktorandov, školiteľov a ďalších zamestnancov, ktorí tak získajú potrebné informácie súvisiace s doktorandským štúdiom (ďalej DŠ) na Ústave experimentálnej fyziky SAV v Košiciach (ďalej ÚEF SAV).
2. DŠ je v zmysle zákona o vysokých školách (ďalej VŠ) č. 131/2002 Z. z. v platnom znení študijným programom tretieho stupňa (§ 2, ods. 5). Zameriava sa na získanie poznatkov založených na súčasnom stave vedeckého poznania a najmä na vlastnom príspevku študenta k nemu, ktorý je výsledkom vedeckého bádania a samostatnej tvorivej činnosti v oblasti vedy alebo techniky.
3. DŠ sa uskutočňuje v dennej forme štúdia alebo v externej forme štúdia (§ 60 zákona o VŠ). Štandardná dĺžka štúdia pre doktorandský študijný program v dennej forme je štyri roky, v externej forme najviac päť rokov.
4. DŠ sa na Ústave experimentálnej fyziky SAV uskutočňuje v spolupráci s fakultami na vysokých školách v Slovenskej republike i zahraničí, ktorým Ministerstvo školstva SR priznalo právo konať doktorandské štúdium, dizertačné skúšky a udeľovať akademickú hodnosť „philosophiae doctor (PhD.)“ v danom študijnom odbore. Podmienky, na základe ktorých sa ÚEF SAV podieľa na doktorandskom programe fakulty vysokej školy, sú súčasťou osobitnej dohody.
5. Rozhodovaciu právomoc v konaní podľa tejto smernice na školiacom pracovisku (ÚEF SAV) má vedúci školiaceho pracoviska – garant alebo riaditeľ organizácie, ktorý si môže zriadiť pre oblasť DŠ poradný orgán. V odborných otázkach jednotlivých študijných odborov DŠ rozhodujú aj odborové komisie (ďalej OK), ktoré sú zriadené po dohode so spolupracujúcou vysokou školou alebo fakultou.

Článok 2

Prijatie a zápis na DŠ

1. Pred začiatkom prijímacieho konania na DŠ vypisuje ÚEF SAV v spolupráci s vysokou školou, na ktorej doktorandskom študijnom programe sa podieľa, alebo samostatne, témy dizertačných prác, o ktoré sa možno uchádzať v rámci prijímacieho konania. Pre každú z vypísaných tém je určený školiteľ. Uchádzač o DŠ sa prihlási na jednu z vypísaných tém.
2. ÚEF SAV vyhlasuje prijímacie konanie na DŠ v dennej tlači najmenej jeden mesiac pred posledným dňom podania prihlášky.
3. Uchádzač o DŠ, ktorý má ukončené vysokoškolské vzdelanie (Mgr. alebo Ing.), v prihláške uvedie jednu z tém dizertačných prác vopred vypísaných Ústavom experimentálnej fyziky SAV. ÚEF SAV pozve uchádzača na prijímaciu skúšku, ktorá sa uskutočňuje pred prijímacou komisiou. O výsledku prijímacej skúšky písomne informuje riaditeľ organizácie uchádzača najneskôr do 30 dní od dátumu jej uskutočnenia. Rozhodnutie sa doručuje poštou určenou „do vlastných rúk“. Uchádzač, ktorý dostal rozhodnutie o neprijatí na štúdium, môže podať žiadosť o preskúmanie rozhodnutia orgánu, ktorý rozhodnutie vydal v lehote do 8 dní od jeho doručenia (§ 58, ods. 6 zákona o VŠ).

4. Uchádzača, ktorý vyhovел podmienkam prijímacej skúšky, prijíma na štúdium riaditeľ organizácie. Doktorandom sa stáva dňom zápisu.
5. Súčasne s prijatím na DŠ ústav uchádzačovi určí školiteľa a schváli, resp. potvrdí zvolenú tému dizertačnej práce.

Článok 3

Práva a povinnosti doktoranda (§ 70 a § 71 zákona o VŠ)

1. K právam doktoranda patria:

- a) právo na zaistenie bezpečnosti a zdravia pri práci;
- b) právo na vhodné pracovné podmienky;
- c) právo venovať aspoň 60% pracovného času doktoranda individuálnemu štúdiu;
- d) právo na poskytovanie štipendia počas trvania DŠ (v zmysle platných zákonov). V závislosti od výšky prideleného rozpočtu na štipendia doktorandov je možné zvýšiť štipendium o osobný príplatok a doktorandovi priznať odmenu. Štipendium má pre účely zdravotného poistenia, nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia a pre účely platenia príspevku na poistenie v nezamestnanosti charakter platu (§54, ods. 18 zákona o VŠ);
- e) právo na poskytnutie ubytovania v ubytovni SAV, ak sú voľné miesta, a to v závislosti na vzdialenosti od miesta bydliska;
- f) právo predkladať riaditeľovi organizácie priamo alebo prostredníctvom školiteľa žiadosti, resp. pripomienky a sťažnosti týkajúce sa DŠ;
- g) právo využívať systémy sociálnej podpory študentov v zmysle § 94 zákona o VŠ;
- h) právo používať zariadenia a knižný fond ústavu.

Práva uvedené pod písm. 1a) – 1e) tohto odseku sa viažu len k doktorandom v dennej forme DŠ.

2. K povinnostiam doktoranda patrí:

- a) vyplnenie prihlášky do sociálnej poisťovne pri nástupe na DŠ, resp. vyplnenie odhlášky pred prerušením alebo ukončením DŠ v zmysle Organizačného poriadku ÚEF SAV;
- b) nahlásenie nástupu na DŠ zdravotnej poisťovni a okamžité hlásenie všetkých zmien v zmysle Organizačného poriadku ÚEF SAV;
- c) dodržiavanie právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, absolvovanie školení bezpečnosti a ochrany zdravia (BOZ) a požiarnej ochrany (PO);
- d) vykonávanie pedagogickej alebo inej odbornej činnosti v prvých dvoch stupňoch vysokoškolského štúdia v rámci seminárov a cvičení v rozsahu v zmysle akreditačného spisu pre daný študijný program;
- e) záležitostí súvisiace s DŠ riešiť s vedomím či súhlasom školiteľa alebo prostredníctvom neho;
- f) Publikovanie spravidla 2 až 3 vedeckých alebo odborných prác vo vedeckom alebo odbornom periodiku v priebehu doktorandského štúdia;
- g) Vykonávanie práce organizačného charakteru, ktorá bezprostredne súvisí s vedeckovýskumnou činnosťou podľa požiadaviek vedúceho oddelenia a so súhlasom školiteľa, pričom nesmú byť porušené podmienky v bodoch f) a g) tohto odseku.

Povinnosti uvedené v ods. 2 sa týkajú len doktorandov v dennej forme DŠ.

Článok 4

Priebeh DŠ

1. Štúdium sa doktorandovi začína dňom zápisu na DŠ. Doktorand dostane dekrét o prijatí na vybranú formu DŠ s uvedením dátumu začiatku a ukončenia DŠ; doktorand v dennej forme štúdia obdrží dekrét aj s určením výšky štipendia, určením školiteľa a pracoviska, na ktorom bude absolvovať DŠ. Doktorand po zápise nastupuje na oddelenie školiaceho pracovisk
2. Školiteľ so súhlasom doktoranda navrhuje vedúcemu školiaceho pracoviska úpravu témy dizertačnej práce; riaditeľ organizácie má v tejto záležitosti schvaľovacie právo.
3. Po nástupe školiteľ v spolupráci so doktorandom pripraví, zostaví a predloží podrobný študijný plán doktoranda. Študijný plán schváli vedúci školiaceho pracoviska – garant a predloží odborovej komisii, a to do 30 dní od zápisu doktoranda na štúdium.
Študijný plán obsahuje:
  - a) zoznam prednášok a seminárov, ktoré doktorand absolvuje v študijnej časti denného štúdia;
  - b) zoznam základnej a odporúčanej študijnej literatúry;
  - c) termíny čiastkových skúšok a dizertačnej skúšky;
  - d) bližšiu špecifikáciu náplne pedagogickej činnosti doktoranda v dennej forme DŠ;
  - e) návrh na absolvovanie odborných kurzov, príp. aj návrh na absolvovanie študijných pobytov doma a v zahraničí, účasť na konferenciách, seminároch a pod.;
  - f) individuálny študijný plán zaručujúci doktorandovi v dennej forme štúdia minimálne 6 týždňov voľna, z toho 4 súvislé týždne.
4. Školiteľ vypracuje písomné výročné hodnotenie doktoranda. Doktorand má možnosť vyjadriť sa k výročnému hodnoteniu. Školiteľ hodnotenie spolu s návrhom na pokračovanie, vylúčenie alebo na predĺženie DŠ predkladá vedúcemu školiaceho pracoviska najneskôr do 30. septembra bežného roka na základe prezentácie podrobných výsledkov práce doktoranda za uplynulý rok, napr. pred kolektívom pracovníkov oddelenia, na seminároch doktorandov a pod.
Podobným spôsobom sa vykoná aj hodnotenie doktoranda v externej forme DŠ.
5. Doktorand je povinný prihlasovať sa na čiastkové skúšky v termínoch, ktoré určí ÚEF SAV.
6. Prihlášku na dizertačnú skúšku predkladá doktorand vedúcemu príslušného školiaceho pracoviska.
7. Prihlášku na dizertačnú skúšku doktorand podáva vedúcemu školiaceho pracoviska:
  - a) v dennej forme najneskôr do 18 mesiacov od začiatku DŠ;
  - b) v externej forme najneskôr do 36 mesiacov od začiatku DŠ;
  - c) lehoty sa predlžujú o dobu prerušenia štúdia.
8. Skúšobnú komisiu menuje riaditeľ organizácie. Komisia sa skladá z piatich členov; z tohto počtu dvaja členovia musia byť z pracoviska, s ktorým má organizácia dohodu o spolupráci na zabezpečenie študijného programu.
9. Doktorand, ktorý na skúške neprospe, môže skúšku opakovať ešte raz; a to najskôr po 3 mesiacoch od neúspešnej skúšky. Termín opravnej dizertačnej skúšky určí predseda skúšobnej komisie.
10. Skúšobná komisia na neverejnom zasadaní zhodnotí výsledok dizertačnej skúšky a rozhodne o celkovom výsledku dizertačnej skúšky. Celkový výsledok dizertačnej skúšky sa hodnotí vyjadrením „prospe“ alebo „neprospe“. O dizertačnej skúške a jej výsledku sa spíše zápisnica. Písomné vysvedčenie o vykonaní dizertačnej skúšky na návrh predsedu skúšobnej komisie vydá riaditeľ organizácie v termíne do 8 dní od vykonania skúšky.
11. Žiadosť o povolenie obhajoby dizertačnej práce môže doktorand podať:

- a) počas DŠ;
  - b) po uplynutí doby DŠ, najneskôr do dvoch rokov od vykonania dizertačnej skúšky.
12. K žiadosti o povolenie obhajoby dizertačnej práce doktorand pripojí:
- a) stručný životopis;
  - b) potvrdenie o výsledku dizertačnej skúšky;
  - c) dizertačnú prácu v 4 vyhotoveniach; technické elaboráty, modely a pod. pripojí len v 1 vyhotovení;
  - d) autoreferát dizertačnej práce podľa požiadaviek OK;
  - e) zoznam publikovaných prác s úplnými bibliografickými údajmi.
13. Obhajobu dizertačnej práce povoľuje OK vymenovaná pre príslušný odbor DŠ v zmysle akreditačného spisu pre daný študijný program.
14. Dizertačnú prácu posudzujú 3 oponenti a školiteľ. Na základe návrhu školiteľa a schválenia predsedu príslušnej OK oponentov vymenuje riaditeľ organizácie. Oponenti musia mať vedeckú hodnosť a minimálne päťročnú prax v príslušnom odbore. Jeden oponent môže byť zo školiaceho pracoviska, minimálne jeden z oponentov musí byť profesor alebo doktor vied (DrSc.)
15. Predseda OK navrhuje komisiu na obhajobu dizertačnej práce. Komisiu vymenuje riaditeľ organizácie v spolupráci s vysokou školou, na programe ktorej sa ústav podieľa. Po dohode s predsedom OK určí čas a miesto konania obhajoby. Komisia na obhajoby dizertačnej práce má najmenej 7 členov. Aspoň jeden člen komisie je profesor alebo doktor vied (DrSc.).

Článok 5

Postup doktoranda pri zmene formy DŠ

Doktorand v odôvodnených prípadoch počas štúdia môže požiadať o zmenu formy DŠ alebo zmenu fakulty, na programe ktorej sa ústav podieľa. Doktorand odôvodnenú žiadosť so stanoviskom svojho školiteľa predloží vedúcemu školiaceho pracoviska. Rozhodnutie o zmene formy DŠ vydá riaditeľ organizácie.

Článok 6

Postup doktoranda pri prerušení DŠ

1. Doktorand počas DŠ môže požiadať o prerušenie štúdia. Dôvodom prerušenia môže byť iba výkon základnej vojenskej, náhradnej alebo civilnej služby, materská dovolenka, zdravotné problémy doktoranda alebo študijný pobyt doktoranda v zahraničí, ktorý nie je súčasťou jeho študijného programu. Úhrnný čas prerušenia spravidla nepresahuje 18 mesiacov; v odôvodnených prípadoch môže byť povolený najviac na 3 roky.
2. Doktorand v dostatočnom časovom predstihu požiada riaditeľa organizácie o prerušenie štúdia. V žiadosti uvedie začiatok, koniec a dôvod prerušenia DŠ s priložením potrebných dokladov. Prerušenie štúdia môže doktorand ukončiť predčasne, ak zanikli dôvody prerušenia. Pokračovanie v štúdiu po prerušení oznámi príslušnému oddeleniu fakulty s uvedením dňa, od ktorého pokračuje v štúdiu.

Článok 7

Pôsobnosť riaditeľa organizácie

Riaditeľ organizácie:

- a) vyhlasuje prijímacie konanie na DŠ;
- b) vymenúva komisie na prijímacie skúšky na DŠ;

- c) rozhoduje o prijatí alebo neprijatí uchádzača na DŠ;
- d) potvrdzuje prijatému doktorandovi školiteľa a vybranú tému dizertačnej práce;
- e) priznáva počas trvania štúdia štipendium doktorandovi v dennej forme štúdia. Na návrh školiteľa a vedúceho pracoviska, na ktorom je doktorand zaradený, môže štipendium zvýšiť o osobný príplatok, príp. po splnení podmienok priznať doktorandovi odmenu;
- f) povoľuje doktorandovi prerušenie DŠ;
- g) schvaľuje výročné hodnotenie doktoranda;
- h) schvaľuje žiadosť doktoranda o zmenu formy DŠ;
- i) určuje na základe návrhu školiteľa oponenta písomnej práce k dizertačnej skúške doktoranda;
- j) vymenúva na návrh predsedu OK predsedu a členov skúšobnej komisie, pred ktorou sa vykonáva dizertačná skúška v zmysle príslušného akreditačného spisu;
- k) vymenúva oponentov dizertačnej práce doktoranda, ktorých na návrh školiteľa schválil predseda vecne príslušnej OK. Ak oponent oznámi, že posudok nemôže vypracovať, predseda OK predloží riaditeľovi organizácie návrh na vymenovanie nového oponenta;
- l) určuje dátum, čas a miesto obhajoby dizertačnej práce;
- m) vylučuje zo štúdia v zmysle § 66 zákona o VŠ, pričom pre doktoranda následne platí postup v zmysle § 58, ods. 6 zákona o VŠ.

Vedúci školiaceho pracoviska - garant:

- a) vyjadruje sa k zmene témy dizertačnej práce;
- b) vyjadruje sa k pokračovaniu a predĺženiu DŠ, k vylúčeniu z DŠ;
- c) vyjadruje sa k výročnému hodnoteniu doktoranda;
- d) prijíma prihlášku doktoranda na dizertačnú skúšku;
- e) navrhuje zmenu formy DŠ riaditeľovi ústavu.

Článok 8

Postavenie odborovej komisie vo vzťahu k doktorandovi

1. DŠ v príslušnom študijnom odbore sleduje a hodnotí odborová komisia zriadená na základe dohody s vysokou školou, na ktorej sa program uskutočňuje (podľa § 54, ods. 6 zákona o VŠ).
2. Členovia odborovej komisie volia zo svojich členov predsedu.
3. Odborová komisia:
  - a) schvaľuje a hodnotí program DŠ;
  - b) schvaľuje študijný plán doktoranda (§ 54, ods. 8 zákona o VŠ);
  - c) schvaľuje zoznam predmetov pre dizertačnú skúšku;
  - d) povoľuje obhajobu dizertačnej práce a vyjadruje sa k obhajobe dizertačnej práce medzi odborového charakteru.

Článok 9

Postavenie školiteľa vo vzťahu k doktorandovi

Školiteľ:

- a) vedie študijnú a vedeckú časť doktorandského programu a zodpovedá za jej úroveň;
- b) v spolupráci s doktorandom zostavuje individuálny plán doktorandského štúdia (§54, ods. 9. a 10 zákona o VŠ);
- c) určuje tému a rozsah písomnej práce k dizertačnej skúške;
- d) je členom skúšobnej komisie pre dizertačnú skúšku;
- e) je členom komisie pre obhajobu dizertačnej práce;

- f) predkladá vedúcemu školiaceho pracoviska ročné hodnotenie doktoranda, a to do 30. septembra bežného roka;
- g) predkladá vedúcemu školiaceho pracoviska návrh na vylúčenie doktoranda zo štúdia a vyjadruje sa k žiadosti o prerušenie štúdia;
- h) schvaľuje študijný pobyt doktoranda doma i v zahraničí;
- i) vypracúva posudok na doktoranda pred obhajobou dizertačnej práce;
- j) zabezpečuje podľa potreby konzultácie u iných odborníkov.

Článok 10

Vzťah vedúceho pracoviska a doktoranda v dennej forme DŠ

Doktorand v dennej forme DŠ v otázkach pracovnoprávných vzťahov je podriadený vedúcemu oddelenia. Po nástupe na DŠ sa stáva členom kolektívu pracoviska; po dohode so školiteľom vedúci oddelenia určí doktorandovi jeho miesto na pracovisku a vytvorí ďalšie nevyhnutné podmienky pre jeho prácu.

Článok 11

Postavenie doktoranda v dennej forme DŠ z hľadiska pracovnoprávneho

1. ÚEF SAV poskytuje doktorandovi v dennej forme DŠ počas trvania štúdia štipendium, ktoré sa pre účely zdravotného poistenia, nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia a platenia príspevku na poistenie v nezamestnanosti posudzuje ako plat.
2. Pre účely zdravotného poistenia, nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia a pre účely platenia príspevku na poistenie v nezamestnanosti má doktorand v dennej forme DŠ postavenie zamestnanca ÚEF SAV, ktorý zaňho odvádza predpísané odvody do príslušného fondu ako za svojich zamestnancov.
3. Školiace pracovisko môže doktorandovi v dennej forme štúdia uhradiť nevyhnutné náklady súvisiace s jeho aktívnou účasťou na vedeckých podujatiach doma i v zahraničí.

Článok 12

Záverečné ustanovenia

1. Ustanoveniami tejto smernice sa riadia všetci doktorandi ÚEF SAV ktorí sú od dátumu účinnosti zaradení do tretieho stupňa vysokoškolského štúdia.
2. Do zriadenia OK plní ich funkcie doterajšia spoločná odborová komisia.
3. Smernica bola schválená vedeckou radou ÚEF SAV dňa **19.1. 2004**.
4. Smernica nadobúda platnosť a účinnosť od **1.1.2005**.

Doc. RNDr. Peter Kopčanský, CSc.
R i a d i t e ľ Ú E F S A V